

Editörler

Prof. Dr. Orhan İÇÖZ | Prof. Dr. Muzaffer UYSAL

TURİZM ANSİKLOPEDİSİ TÜRKİYE

TURİZM VE AĞIRLAMA ENDÜSTRİSİNİN TEMEL KAVRAMLARI

DETAY
YAYINCILIK

Editörler

Prof. Dr. Orhan İÇÖZ | Prof. Dr. Muzaffer UYSAL

TURİZM ANSİKLOPEDİSİ TÜRKİYE

TURİZM VE AĞIRLAMA ENDÜSTRİSİNİN TEMEL KAVRAMLARI

**DETAY
YAYINCILIK**

Ankara, 2019

DETAY YAYINLARI : 1047
1. Baskı : Mart 2019
ISBN : 978-605-254-085-5
Yayıncı Sertifika No : 13188
Matbaa Sertifika No : 26649

© Detay Anatolia Akademik Yayıncılık Ltd. Şti.

Her hakkı saklıdır. Yazarından ve yayınevinden yazılı izin alınmaksızın bu kitabın fotokopi veya diğer yollarla kısmen veya tamamen çoğaltılması, basılması ve yayınlanması yasaktır. Aksine davranış, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince, 5 yıla kadar hapis ve adli para cezaları ile fotokopi ve basım aletlerine el konulmasını gerektirir.

Dizgi : Detay Yayıncılık
Kapak Tasarım : Detay Yayıncılık
Baskı ve Cilt : Bizim Büro Matbaacılık ve Basımevi
1. Sanayi Caddesi Sedef Sokak No: 6/1 İskitler-Ankara

Kütüphane Bilgi Kartı

Editörler: Orhan İçöz ve Muzaffer Uysal
Turizm Ansiklopedisi – Türkiye: Turizm ve Ağırhama Endüstrisinin Temel Kavramları, 1. Baskı
ISBN: 978-605-254-085-5, xviii + 740 sayfa, kaynakça var, izin var

---

DETAY
YAYINCILIK

GENEL DAĞITIM ve İSTEME ADRESİ
DETAY ANATOLIA AKADEMİK YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
Adakale Sokak No: 14/4 Kızılay/ANKARA
Tel : (0.312) 434 09 49 • Faks: (0.312) 434 31 42
Web: www.detayyayin.com.tr • e-posta: detayyay@gmail.com

Ansiklopedi Editörleri

Orhan İÇÖZ

Prof.Dr., Yaşar Üniversitesi, İzmir.

Muzaffer UYSAL

Prof.Dr., University of Massachussets, MA, A.B.D.**Yardımcı Editörler**

Özgür Devrim YILMAZ

Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Onur İÇÖZ

Dr.Öğr.Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi**Alan Editörleri / Editörler Kurulu**

İrfan ARIKAN

Prof.Dr. (Emekli Öğr. Üyesi), Anadolu Üniversitesi.

Umut AVCI

Prof.Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

İbrahim BİRKAN

Prof.Dr., Atılım Üniversitesi.

Celil ÇAKICI

Prof.Dr., Mersin Üniversitesi.

Şenol ÇAVUŞ

Prof.Dr., Batman Üniversitesi.

Osman E. ÇOLAKOĞLU

Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

Doğan GÜRSOY

Prof.Dr., Washington State University, WA. A.B.D.

Kurtuluş KARAMUSTAFA

Prof.Dr., Erciyes Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi (*Rektör*).

Hasan KILIÇ

Prof.Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi, K.K.T.C.

Abdullah TANRISEVDİ

Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

Muharrem TUNA

Prof.Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.

Zafer ÖTER

Prof.Dr., Katip Çelebi Üniversitesi.

Osman N. ÖZDOĞAN

Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Aytuğ ARSLAN

Doç.Dr., Katip Çelebi Üniversitesi.

İbrahim ÇETİN

Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi.

Murat ÇUHADAR

Doç.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi.

S. Gül GÜNEŞ

Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi.

İbrahim İLHAN

Doç.Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Selahattin KANTEN

Doç.Dr., Çanakkale Üniversitesi.

Muammer MESCİ

Doç.Dr., Düzce Üniversitesi

Emrah ÖZKUL

Doç.Dr., Kocaeli Üniversitesi.

Elbeyi PELİT

Doç.Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Selda UCA

Doç.Dr., Kocaeli Üniversitesi.

Kamil UNUR

Doç.Dr., Mersin Üniversitesi.

Burcu Ilgaz YILDIRIM

Dr.Öğr.Üyesi, Akdeniz Üniversitesi.**Ansiklopedi Hazırlık Süreci Katkıları**

Yiğit S. BOZKURT

Doktorant, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, SBE, Turizm İşletmeciliği ABD.

Yaren GÖREN

Öğrenci, Yaşar Üniversitesi, UBYO, Turizm Rehberliği Bölümü**Not:** Ansiklopedide yer alan tüm madde metinlerinin içerik ve akademik olarak sorumluluğu madde yazarlarına aittir.

Hakan Uurlu	<i>Öğr.Gör.</i> , Muğla Sıtkı Koçman Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Kamil Yağcı	<i>Doç.Dr.</i> , Pamukkale Üniversitesi
Hakan Yılmaz	<i>Doç.Dr.</i> , Anadolu Üniversitesi	Kansu Gençer	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> İstanbul Ayvansaray Üniversitesi
Hakan Yiğitbaşıoğlu	<i>Prof.Dr.</i> , Ankara Üniversitesi	Kemal Birdir	<i>Prof.Dr.</i> , Mersin Üniversitesi
Halil Korkmaz	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Kenan Güllü	<i>Doç.Dr.</i> , Erciyes Üniversitesi
Hande Akyurt Kurnaz	<i>Öğr.Gör.Dr.</i> , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Koray Çamlıca	<i>Araş.Gör.Dr.</i> , Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Hande Uyar Oğuz	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Bartın Üniversitesi	Kurtuluş Karamustafa	<i>Prof.Dr.</i> , Erciyes Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi.
Harun Çalhan	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Erciyes Üniversitesi	Kuttusi Zorlu	<i>Araş.Gör.</i> , Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Hasan Hüseyin Soybalı	<i>Doç.Dr.</i> , Afyon Kocatepe Üniversitesi	Lütfi Buyruk	<i>Doç.Dr.</i> , Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Hasan Kaval	<i>Prof.Dr.</i> , Atılım Üniversitesi	M. Fevzi Esen	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Hasan Kılıç	<i>Prof.Dr.</i> , Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC	M. Murat Kızanlıklı	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Hasan Köşker	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Bülent Ecevit Üniversitesi	Mahinur Kılıç	<i>Araş.Gör.</i> , Süleyman Demirel Üniversitesi
Hayriye N.Başyazıcıoğlu	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Erciyes Üniversitesi	Mehmet Avcı	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Hülya Ceylan	<i>Öğr.Gör.</i> , Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Mehmet Beyazgül	<i>Araş.Gör.</i> , Mersin Üniversitesi
Hümeyra Doğru	<i>Araş.Gör.</i> , Dokuz Eylül Üniversitesi	Mehmet Emre Güler	<i>Doç.Dr.</i> , İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Işıl Arıkan Saltık	<i>Doç.Dr.</i> , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Mehmet Kürkçü	<i>Dr.</i> Profesyonel Turist Rehberi
Işıl Usta	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Trakya Üniversitesi	Mehmet Nuri Sevgin	<i>Öğr.Gör.</i> , Siirt Üniversitesi
İbrahim Çetin	<i>Doç.Dr.</i> , Akdeniz Üniversitesi	Mehmet Sarıışık	<i>Prof.Dr.</i> , Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
İbrahim İlhan	<i>Doç.Dr.</i> , Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Mehmet Umur	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Erciyes Üniversitesi
İnci Oya Coşkun	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Anadolu Üniversitesi	Mehtap Özkan Buzlu	<i>Araş.Gör.</i> , Mersin Üniversitesi
İrfan Arıkan	<i>Prof.Dr. (Emekli Öğr.Üyesi)</i> , Anadolu Üniversitesi	Mehtap Yücel Güngör	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Anadolu Üniversitesi
İsmail Ertopçu	<i>Öğr.Gör.</i> , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Melahat Avşar	<i>Doktorant</i> , Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
İsmail Gündüz	<i>Doktorant</i> , Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Melek Ece Öncüler	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
İsmail Kervankıran	<i>Doç.Dr.</i> , Süleyman Demirel Üniversitesi	Merve Asmadili	<i>Araş.Gör.</i> , Anadolu Üniversitesi
Jale Kahvecioğlu	<i>Doktorant</i> , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Merve Yıldız	<i>Yeşil Anahtar Programı Ulusal Koordinatörü</i> , Türkiye Çevre Eğitim Vakfı
Kağan Karaosmanoğlu	<i>Araş.Gör.</i> , Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Mesut Bozkurt	<i>Dr.Öğr.Üyesi</i> , Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Kamil Unur	<i>Doç.Dr.</i> , Mersin Üniversitesi	Mete Gövce	<i>Öğr.Gör.</i> , Dokuz Eylül Üniversitesi
		Mete Sezgin	<i>Prof.Dr.</i> , Selçuk Üniversitesi

Butan Krallığı, Hindistan, İran, Maldivler, Nepal, Pakistan ve Sri Lanka) olarak üç alt bölgeye ayrılmaktadır (UNWTO, 2017: 9). 2017 yılında Kuzeydoğu Asya'ya 159,3 milyon, Güneydoğu Asya'ya 120,1 milyon ve Güney Asya'ya 27,7 milyon olmak üzere toplamda Asya'ya 300 milyondan fazla uluslararası turist gitmiştir. Uluslararası turizm hareketliliğinin yaklaşık dörtte biri Asya bölgesinde gerçekleşmektedir (UNWTO, 2018: 3). Asya'da uluslararası turizm hareketliliği 2017 yılında yaklaşık % 6 oranında artmıştır. Asya'nın en çok turist çeken ülkeleri sırasıyla Çin, Tayland, Malezya, Hong Kong (Çin), Japonya, Güney Kore, Makao (Çin), Hindistan, Singapur, Tayvan ve Vietnam'dır (UNWTO, 2017: 9).

Kıtaların en geniş (43.608.000 km²) olan Asya'da, dünyanın en yüksek tepesi (Everest tepesi, 8.848 m), en büyük gölü (Hazar Gölü veya Denizi), en derin gölü (Baykal Gölü), en derin okyanus çukuru (Mariana Çukuru), en yüksek platosu (Pamir Platosu), en alçak havzası (Turfan Havzası-154 m) ve en kalabalık ülkesi (Çin Halk Cumhuriyeti) yer almaktadır (Kaya, 2016: 202). Asya'da bu kadar fazla enlerin olması macera arayan turistlerin kıtaya akın etmesine sebep olmaktadır. Arazisinin çok geniş olması nedeniyle neredeyse dünyadaki bütün iklimlerin görüldüğü Asya, doğal yaşam ve canlı çeşitliliği bakımından çok zengindir. Asya'daki Kızıl Panda, Asya Fili, Bengal Kaplanı, Komodor Ejderi, Hint Sığırtı gibi hayvanlar hayvan gözlemciliğine; Nepal-Annapurna ile Himalaya Dağları, Tibet-Pamir-Keşmir Bölgesi ve Everest Tepesi gibi destinasyonlar dağ yürüyüşü (trekking), dağcılık ve macera turizmine; Hindistan-Varanasi ve Ganj Nehri (Hinduizm), Nepal-Kapilavastu (Budizm), Hindistan-Pencap (Sihizm) gibi destinasyonlar belirli dinlere; Japonya, Vietnam gibi ülkeler savaş ve hüzn turizmine ilgi duyanlar için önemli destinasyonlardır. Dolayısıyla, Asya doğal kaynak temelli turizm varlıkları bakımından çok geniş bir envantere sahiptir. Diğer taraftan, yaşamın erken dönemlerinden beri insanların Asya'da var olması farklı kültür ve dinlerin de ortaya çıkmasına yol açmıştır (Lew vd., 2008: 46). Bu bakımdan, Tac Mahal (Hindistan), Çin Seddi (Çin Halk Cumhuriyeti), Siem Reap (Kamboçya), Katmandu (Nepal) gibi yerlere sahip olan Asya, tarihi ve kültürel eserler bakımından da turizm açısından önemli bir cazibe merkezidir.

Kaynakça

- Kaya, E. (2016). Asya-Pasifik Bölgesinde Turizm, İçinde: *Turizm Coğrafyası*. Günay Aktaş, S. (Ed.), 198-222. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Lew, A.A., Hall, C.M. & Timothy, D.J. (2008). *World Geography of Travel and Tourism a Regional Approach*, Elsevier. USA.
- UNWTO (2017). World Tourism Barometer, <http://cf.cdn.unwto.org/> Erişim: 14.06.2018.
- UNWTO (2017). World Tourism Highlights, <https://www.e-unwto.org/> Erişim: 14.06.2018

ÖNDER YAYLA

Aşçılık Etiği

Aşçılık etiği, aşçılık meslek ahlakı normlarının (standartlar, kurallar, ilkeler, değerler, bilgiler, düşünceler, değerler) doğasını doğru ve yanlış, iyi ve kötü ölçütleri ile inceleyen, değerlendiren, açıklamaya çalışan ve aşçılık meslek ahlak normları öneren ahlak felsefesinin alt dalıdır.

Aşçılık etiği kavramı, uygulamada aşçılık ahlakı ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Aşçılık meslek ahlakı, genel olarak toplum ve meslek örgütleri tarafından oluşturulan ve aşçılık mesleğinde uyulması gerekli iyi ve doğru ile ilişkili standartlara uygun karar ve davranışlardır.

İBRAHİM İLHAN

Aşırı Rezervasyon (Overbooking)

Konaklama işletmeleri bazı rezervasyonların iptal olacağını varsayarak, fazla rezervasyon kabul edip, kapasite aşımı yaşarlar. Confirme edilmiş fazla rezervasyonlar da turizm sektöründe "shorta düşmek" ya da "overbooking" olarak adlandırılır. Bu uygulama, uygun olan odalardan daha fazla oda rezervasyonu kabul etme durumudur (Kasavana & Brooks, 1998: 174; Kılıçoğlu, 2003: 365). Bir anlamda otelin kapasitesinin üstünde rezervasyon almasıdır. Aşırı rezervasyon, otel için "no show" ve "walk in" (rezervasyonu olmadan gelen müşteri) rezervasyonları da tahmin ederek otelde % 100 doluluk oranı elde etmek için kullanılır (Noor, 2018). Aşırı rezervasyon yapmanın temel nedeni, otellerde her zaman bazı iptallerin olabileceği varsayımdır. Örneğin 100 odalı bir konaklama işletmesinin belirli bir tarih için 110 odalık rezervasyon kabul etme durumu "overbooking", 10 odalık fazla rezervasyon ise herhangi bir iptal olmadığında "shorta düşmek" olarak değerlendirilmektedir. Diğer bir deyişle o tarih için gerçekleşen işletme kapasitesini aşan satışlardır (MEGEB, 2011: 5). Bu durumda otel müşterileri aynı kalitedeki diğer otellere yönlendirerek mümkün olduğu kadar sorunu çözmeye çalışır.

Kaynakça

- Noor, A. (2018). *Front Office Terminology*, https://www.academia.edu/16352774/Front_Office_Terminology. Erişim: 12.12.2018.
- Kasavana, M.L. & Brooks, R.M. (1998). *Front Office Procedures*, Fifth Edition, Educational Institute of the American Hotel & Motel Association, Michigan.
- Kılıçoğlu, A. (2003). *Turizm ve Otelcilik Sözlüğü*, Dünya Yayıncılık A.Ş. İstanbul.
- MEB (2011). Konaklama ve Seyahat Acentacılığı, www.megep.meb.gov.tr/ Erişim: 14.11.2018.

MELAHAT AVŞAR - FULYA MÜRTEZA